

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ และ ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ภาคปกติ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 400 คน ได้รับแบบสอบถาม กลับมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย มีอายุ อยู่ในช่วง 21-22 ปี เรียนอยู่ชั้นปี 4 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.01-2.50 รายได้ต่อเดือน 2,501-5,000 บาท ส่วนมากมีเป้าหมายเพื่อสอบผ่านทุกวิชาโดยมีเกรดเฉลี่ย 2.5 ขึ้นไป เป็นบุตรคนที่ 1 ของ ครอบครัว วิธีการที่ใช้เมื่อเกิดปัญหา ส่วนมากใช้วิธีการปรึกษาเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีบุคลิกภาพแบบ Free Child (FC) ทั้งนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมี บุคลิกภาพมากกว่า 1 แบบ โดยพบ 2 บุคลิกภาพมากที่สุด การเห็นคุณค่าในตนเอง ส่วนมากมีการ เห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลางและสูง มีระดับความเครียดอยู่ในระดับปกติ กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อมูลด้านครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากบิดาและมารดามี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา บิดาและมารดาประกอบอาชีพส่วนตัว รายได้ของครอบครัว อยู่ใน ช่วง 10,001-30,000 บาท ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 1-2 คน ความคาดหวังของบิดามารดา คือ ความคาดหวังให้บุตรเรียนจบ มีรายได้ดีและช่วยเหลือครอบครัว ความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก บิดามารดาเลี้ยงดูแบบยอมรับฟังความคิดเห็น ให้ตัดสินใจด้วยตนเอง (แบบรักเอาใจใส่)

ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากพักอาศัยอยู่หอพัก เอกชน ศึกษาอยู่คณะบริหารธุรกิจ มีสมาชิกในชั้นเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน ความสัมพันธ์กับ

อาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับดี มีเพื่อนสนิท 1-5 คน ส่วนใหญ่มีทัศนคติชอบ อยากเรียนในสาขาที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ ส่วนทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย ส่วนมากรู้สึกเฉย ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ส่วนมากเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่บังคับ การเข้าร่วมนันทนาการ พบว่า ส่วนมากเข้าร่วมประชุมใหญ่ (Assembly) 1-5 ครั้งต่อเทอม

ตอนที่ 2 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ เมื่อจำแนกระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง และความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขอยู่ในระดับปกติ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า อีตมโนทัศน์ บุคลิกภาพแบบ Adult ความเครียด บุคลิกภาพแบบ Nurturing Parent แรงจูงใจไม่สัมพันธ์ บุคลิกภาพแบบ Free Child วิธีการแก้ไขปัญหาโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และเพศมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ บิดาจบมัธยม และครอบครัวคาดหวังให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ทัศนคติต่อคณะและนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รายด้าน ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบวิธีขั้นบันได (Stepwise Regression) จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า บุคลิกภาพแบบ Nurturing Parent อีตมโนทัศน์ ความเครียด แรงจูงใจไม่สัมพันธ์ เพศ วิธีการแก้ไขปัญหาโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และบุคลิกภาพแบบ Adult มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีตมโนทัศน์ แรงจูงใจไม่สัมพันธ์ ความเครียด บุคลิกภาพแบบ Control Parent และบุคลิกภาพแบบ Free Child มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีตมโนทัศน์

บุคลิกภาพแบบ Free Child ความเครียด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ และลำดับที่ของบุตรมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และครอบครัวคาดหวังให้เรียนจบโดยมีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไปมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสัมพันธ์ในครอบครัว มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ มารดาจบการศึกษาระดับอนุปริญญา ครอบครัวคาดหวังให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความสัมพันธ์ในครอบครัว บิดาจบมัธยม มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ มารดาประกอบอาชีพรับจ้าง (เอกชน) ครอบครัวคาดหวังให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพและ ทัศนคติต่อคณะมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีมีผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ระดับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความฉลาดทาง อารมณ์อยู่ในระดับปกติ เมื่อจำแนกระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง และความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสุขอยู่ในระดับปกติ แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีคุณภาพภายใน มีจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างความสมดุลระหว่างความคิด จิตใจ และมีความอดทนต่อ ความล้มเหลวหรือผิดหวังได้ นอกจากนี้ยังเป็นบุคคลที่รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุม จัดการและแสดงอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีแรงจูงใจในการกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและ แสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของสุวณีย์ เกียรติกิ่งแก้ว และคณะ (2544) ที่ศึกษาภาวะสุขภาพจิต ความฉลาดทางอารมณ์และความสำเร็จด้านการเรียนของนิสิต คณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.71 มีความฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในเกณฑ์ปกติ การศึกษาของอนุโณทัย คำเครื่อง (2545) ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์กับ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนท่ามะแกง อำเภอแม่ฮาด จังหวัด เชียงใหม่ ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ การศึกษาของพัชรินทร์ ไชยวงศ์ (2545) ที่ศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ และการศึกษาของอดุลย์ ปัญญา (2546) ที่ ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตอำเภอเมืองลำปาง ที่พบว่า นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

ด้านข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องอัตมโนทัศน์ บุคลิกภาพแบบ Adult ความเครียด บุคลิกภาพ แบบ Nurturing Parent แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพแบบ Free Child วิธีการแก้ไขปัญหาโดย ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและเพศมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ทั้งนี้พบว่า อัตมโนทัศน์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพแบบ Adult บุคลิกภาพแบบ Nurturing Parent บุคลิกภาพแบบ Free Child และเพศ มีผลทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ สอดคล้องกับการศึกษาของจิตตินันท์ ชุมทองและประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2547) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับเขาวงกตอารมณ์ ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรี ผลการศึกษา พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง มี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับเขาวนอารมณ์ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย สอดคล้องกับการศึกษาของ วีระวัฒน์ บัณฑิตามัย (2542) พบว่า การประเมินตนเองเป็นคนมุ่งความสำเร็จ ไม่สัมพันธ์ และมุ่งอำนาจมีผลต่อความสามารถด้านความเอื้ออาทร และการมีแรงจูงใจที่ดี ในด้านเพศสอดคล้องกับการศึกษาของอนุโณทัย คำเครื่อง (2545) ที่ได้ศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ของเพศชายสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ของเพศหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของมารยาท โยทองยศ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า เพศมีน้ำหนักต่อความฉลาดทางอารมณ์มากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของวีระวัฒน์ บัณฑิตามัย (2542) พบว่า เพศหญิงโดยภาพรวมมีความสามารถด้านเอื้ออาทร วุฒิภาวะทางอารมณ์และการควบคุมอารมณ์ของตนเองสูงกว่าเพศชาย รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของสายฝน จันทะพรหม (2546) พบว่า นักศึกษาหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมมากกว่านักศึกษาชาย ในส่วนของบุคลิกภาพ พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2544) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความฉลาดทางอารมณ์ว่า บุคลิกภาพเกี่ยวข้องกับผลรวมลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ที่ถูกหล่อหลอมมาตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน และเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น ตลอดจนความคิดและเจตคติของเขาที่มีต่อโลกภายนอก บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก ดังนั้นบุคลิกภาพจึงมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนความเครียด และวิธีการแก้ไขปัญหาโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษามีผลทางลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ ขัดแย้งกับการศึกษาของวีระวัฒน์ บัณฑิตามัย (2542) พบว่า การปรึกษาหารือกับครูอาจารย์เมื่อเวลามีปัญหา มีความสัมพันธ์กับทักษะทางความฉลาดทางอารมณ์ อาจเป็นไปได้ว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบเป็นเรื่องส่วนตัว คำแนะนำที่ได้จากอาจารย์ที่ปรึกษาจึงไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการที่นักศึกษาเลือกใช้เมื่อเกิดปัญหา นักศึกษาเลือกใช้วิธีการปรึกษาเพื่อนมากที่สุด และเลือกใช้วิธีการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาน้อยที่สุด ส่วนในเรื่องของความเครียดอาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีความเครียดต่ำ เป็นบุคคลสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างลุล่วง ส่วนผู้ที่มีความเครียดสูงเป็นบุคคลที่เลือกใช้วิธีการหลีกเลี่ยงปัญหา ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่ไม่ได้รับการแก้ไข แต่กลับสร้างปัญหาให้เพิ่มมากขึ้น

ด้านครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ บิดาจบมัธยม และครอบครัวคาดหวังให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม โดยพบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัว มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และครอบครัวคาดหวังให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นมีผลทางบวกต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ส่วนบิดาจบมัธยมมีผลทางลบต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม โดยรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม เนื่องจากกรเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่

บิดามารดาจะมีการบอกกล่าว ซึ่งน่าจะเกี่ยวกับการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม กฎเกณฑ์ทางสังคมที่เหมาะสม จากการสอนของพ่อแม่จะช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ที่เหมาะสม ได้สอดคล้องกับการศึกษาของทัศนีย์ ดวงดี (2544) พบว่าการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ และการศึกษาของจิตตินันท์ ชุมทองและประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2547) ที่ศึกษาพบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ สัมพันธ์ทางบวกกับเชาวน์อารมณ์ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย รวมทั้งการศึกษาของพัชรินทร์ ไชยวงศ์ (2545) ที่ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนในเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว สอดคล้องกับการศึกษาของวีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) ที่พบว่า สภาพความสัมพันธ์ในครอบครัวกับบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความเชื่ออาทร การมีแรงจูงใจที่ดี การควบคุมอารมณ์ของตน และทักษะทางสังคมของนักศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของมารยาทโยทองยศ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คะแนนความสัมพันธ์ครอบครัวมีน้ำหนักต่อความฉลาดทางอารมณ์มากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิลาสลักษณ์ ชิววัลลี (2543) กล่าวว่า พ่อแม่อาจมีอิทธิพลต่อเด็กในเรื่องความสามารถทางอารมณ์ใน 2 ลักษณะ คือ โดยตรง และโดยอ้อม อิทธิพลทางตรงก็เกิดขึ้นโดยความตั้งใจของพ่อแม่ ได้แก่ การบอกกล่าว การซึ่งน่าจะเกี่ยวกับการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม กฎเกณฑ์ทางสังคมที่เหมาะสม จากการสอนของพ่อแม่จะช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ที่เหมาะสมได้ ส่วนทางอ้อมจะเกิดจากการที่พ่อแม่ไม่ได้ตั้งใจที่จะปรับพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็ก แต่เกิดจากการที่เด็กสังเกตการแสดงอารมณ์ของพ่อแม่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ส่วนการที่มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ เนื่องจากการที่มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพจะมีเวลาในการดูแลบุตรอย่างใกล้ชิดและเอาใจใส่ คอยซึ่งแนะเมื่อเด็กมีพฤติกรรมหรือแสดงอารมณ์ไม่เหมาะสม ทำให้เด็กเติบโตขึ้นมามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ทัศนคติต่อคณะและนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม แสดงว่าบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อคณะจะมีความสามารถทางอารมณ์โดยรวมดีตามไปด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของอัจฉรา สุขารมณ์ และอังคินันท์ อินทรกำแหง (2548) ที่ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพ สายการเรียน มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเมื่อบุคคลเกิดความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว บุคคลนั้นก็จะมีสุขภาพจิตที่ดี มีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่ดี ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ก็สืบเนื่องต่อไปถึงความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งนักศึกษาที่ศึกษาในสาขานี้ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความสามารถด้านคำนวณสูง อารมณ์มั่นคง มีระเบียบแบบแผน ลักษณะการเรียนการสอน

ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพจะเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้แก้ปัญหา ดังนั้นนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มนี้จึงสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียนมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตในประจำ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้วย

เมื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รายด้าน ในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า

อึดมโนทัศน์ ความเครียดและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุข โดยพบว่า อึดมโนทัศน์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีผลทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุข สอดคล้องกับการศึกษาของจิตตินันท์ ชุมทองและประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2547) ที่พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเชาวน์อารมณ์ของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดี มีอึดมโนทัศน์ต่อตนเองดี เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต สามารถควบคุมตนเองได้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคล เป็นบุคคลที่มีความสุข ยอมรับในตนเอง ยอมรับความจริงในชีวิต และมีความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น ส่วนความเครียดมีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุข แสดงว่าบุคคลที่มีความเครียดน้อยจะมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุขมากกว่าบุคคลที่มีความเครียดมาก อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีความเครียดต่ำเป็นบุคคลสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างลุล่วง ส่วนผู้ที่มีความเครียดสูงเป็นบุคคลที่เลือกใช้วิธีการหลีกเลี่ยงปัญหา ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่ไม่ได้รับการแก้ไข แต่กลับสร้างปัญหาให้เพิ่มมากขึ้น

เพศ มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี และสุข สอดคล้องกับการศึกษาของสายฝน จันทะพรหม (2546) พบว่า นักศึกษาหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีมากกว่าเพศชาย และสอดคล้องกับการศึกษาของมารยาท โยทองยศ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เพศมีน้ำหนักต่อความฉลาดทางอารมณ์มากที่สุด รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของวีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) พบว่า เพศหญิงโดยภาพรวม มีความสามารถด้านเอื้ออาทร วุฒิภาวะทางอารมณ์และการควบคุมอารมณ์ของตนเองสูงกว่าเพศชาย แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของอนุโณทัย คำเครื่อง (2545) ที่เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามเพศ พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

บุคลิกภาพแบบ Free Child มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง และสุข เนื่องจากบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ Free Child จะมีลักษณะอยากรู้ อยากเห็น รักธรรมชาติ จริใจไม่ปิดบัง

อารมณ์ มีความเป็นตัวของตัวเอง มองโลกในแง่ดี ใฝ่ใจผู้อื่น ดังนั้นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ เมื่อเติบโตขึ้นบุคคลนั้นจะเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง มีแรงจูงใจในการตัดสินใจแก้ปัญหา กล้าแสดงทางอารมณ์ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้อย่างเหมาะสม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบนี้จึงมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งและด้านสุข

บุคลิกภาพแบบ Nurturing Parent บุคลิกภาพแบบ Adult และวิธีการแก้ไขปัญหาโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี โดยพบว่า บุคลิกภาพแบบ Nurturing Parent บุคลิกภาพแบบ Adult มีผลทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เนื่องจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ Nurturing Parent และบุคลิกภาพแบบ Adult จะมีลักษณะคล้ายคนที่ทำตัวเป็นพ่อ แม่หรือผู้ปกครองคนอื่น เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะสมบูรณ์หรือเป็นผู้ใหญ่ รู้จักระดับระบอบ ช่วยเหลือ ปลอดภัย ปล่อยให้ให้กำลังใจตนเองและบุคคล ซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกภาพทั้ง 2 แบบนี้จึงเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีเหตุผล มีจุดมุ่งหมาย มีการคิดใคร่ครวญตามข้อเท็จจริง ไม่ใช่อารมณ์ก่อนตัดสินใจหรือทำอะไร มีการรวบรวมข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลอย่างรอบคอบเสียก่อน บุคคลนั้นจึงสามารถควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองได้ รู้จักเห็นใจผู้อื่นและรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา มีผลทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี สอดคล้องกับการศึกษาของวีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) พบว่า การปรึกษาหารือกับครูอาจารย์เมื่อเวลามีปัญหา มีความสัมพันธ์กับทักษะทางความฉลาดทางอารมณ์

บุคลิกภาพแบบ Control Parent มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง ซึ่งบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ Control Parent จะเป็นบุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่ มีสุขภาพจิตที่เจริญเต็มที่ ประพฤติปฏิบัติสิ่งใดอย่างมีเหตุผล มีจุดมุ่งหมาย มีลักษณะเอาจริงเอาจัง ชอบกำหนดขอบเขต ชอบการตัดสินใจถูกผิด ดังนั้นบุคคลที่มีบุคลิกภาพดังกล่าวจึงสอดคล้องกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง เพราะความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้กับตนเองได้ มีความมุ่งมั่นในการที่จะไปให้ถึงเป้าหมายของตนเอง

ลำดับที่ของบุตร มีผลทางลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข อาจเนื่องมาจากการที่บิดามารดามีบุตรคนแรก เกี่ยวข้องกับความพร้อมของบิดามารดาในการดูแลบุตร บิดามารดาที่มีบุตรคนแรกบางครั้งอาจจะยังไม่มีความพร้อม หรือยังไม่มีประสบการณ์ในการดูแลบุตร ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลทางด้านอารมณ์ของบุตรอย่างเหมาะสม บางครอบครัวบิดามารดาต้องทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่สามารถดูแลบุตรได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของพัชรินทร์ ไชยวงศ์ (2545) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีแนวโน้มทำให้

ระดับความฉลาดของเด็กต่ำลง และสอดคล้องกับแนวคิดของธีราพร กุลนันทน์ (2542) ซึ่งได้กล่าวถึงบรรยากาศในครอบครัวที่ส่งผลต่อสุขภาพของเด็กไว้ว่า บรรยากาศของการทอดทิ้งหรือปล่อยปละละเลย คือ บรรยากาศที่พ่อแม่ไม่เอาใจใส่เด็ก ขาดความใกล้ชิดผูกพันในครอบครัว เลี้ยงลูกตามมีตามเกิด ไม่เห็นคุณค่าในครอบครัว ไม่มีแรงกระตุ้นจากพ่อแม่ ขาดการให้ความรักความอบอุ่น ซึ่งจะทำให้เด็กมองชีวิตแบบไร้ความหมาย เหงา ว้าเหว่ ซึ่งการที่ครอบครัวมีความสัมพันธ์กันน้อย ส่งผลให้เด็กไม่ได้รับความรักความอบอุ่นเท่าที่ควร ขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่ได้รับคำแนะนำหรือช่วยเหลือในทางที่ถูกต้อง ทำให้บุคคลนั้นทำอะไรตามใจตัวเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข

ด้านครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ทั้งด้านดี เก่ง และสุข สอดคล้องกับการศึกษาของจิตตินันท์ ชุมทอง และประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2547) ที่ศึกษาพบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สัมพันธ์ทางบวกกับเขาวินิจฉัยอารมณ์ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และการศึกษาของพัชรินทร์ ไชยวงศ์ (2545) ที่ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจวีวรรณ กินาวงศ์ (2527) ที่กล่าวว่าอิทธิพลของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องในครอบครัว และสอดคล้องกับการศึกษาของวีระวัฒน์ บันนิตามัย (2542) ที่พบว่าสภาพความสัมพันธ์ในครอบครัวกับบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความเอื้ออาทร การมีแรงจูงใจที่ดี การควบคุมอารมณ์ของตน และทักษะทางสังคมของนักศึกษา ซึ่งการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีมาก บิดามารดารับผิดชอบร่วมกันกับเด็ก รับฟังความคิดเห็นของเด็ก ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือ เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นว่าพ่อแม่รัก รู้สึกปลอดภัยและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์ที่มั่นคง สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำ ไม่ควรทำ เป็นตัวของตัวเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและรับผิดชอบต่อส่วนร่วม

มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ และครอบครัวคาดหวังให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ทั้งด้านเก่งและสุข ซึ่งการที่มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพส่งผลต่อรายได้ของครอบครัว ทำให้รายได้ของครอบครัวลดลง บางครอบครัวรายได้อาจไม่เพียงพอ เพราะมีรายได้จากบิดาคณเดียว สอดคล้องกับการศึกษาของวีระวัฒน์ บันนิตามัย (2542) ที่พบว่า สภาพภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านความเอื้ออาทร การตระหนักรู้ถึงภาวะอารมณ์ของผู้อื่น การรู้จักอารมณ์ของตนเอง และการมีแรงจูงใจที่ดี ส่วนในเรื่องความคาดหวังของ

ครอบครัวที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ทั้งด้านเก่งและสุข สอดคล้องกับการศึกษาของอัจฉรา สุขารมณ และอังคินันท์ อินทรกำแหง (2548) ที่ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า อิทธิพลสภาพแวดล้อมในครอบครัวมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

ครอบครัวคาดหวังให้เรียนจบโดยมีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไปมีผลทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี แสดงว่า การที่ครอบครัวที่มีความคาดหวังต่อบุตรมาก จะทำให้ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของอัจฉรา สุขารมณ และอังคินันท์ อินทรกำแหง (2548) ที่ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า อิทธิพลสภาพแวดล้อมในครอบครัวมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ อาจเป็นไปได้ว่าการที่บิดามารดาที่มีความคาดหวังต่อบุตรสูง ก็จะดูแลบุตรอย่างเข้มงวดกวดขัน บังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่บิดามารดากำหนดไว้ ไม่ได้รับการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น หรือทำอะไรด้วยตัวเอง สอดคล้องกับการศึกษาของพัชรินทร์ ไชยวงศ์ (2545) ที่ศึกษาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีมีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการอบรมเลี้ยงดูเข้มงวดกวดขัน หรือการที่บิดามารดาคาดหวังไม่สอดคล้องกับความสามารถของบุตรหรือไม่ตรงกับความต้องการของบุตร ทำให้เกิดความวิตกกังวล เกิดความเครียดเมื่อไม่สามารถทำได้ตามที่บิดามารดาคาดหวัง เมื่อความรู้สึกนี้สะสมมากขึ้นเรื่อย ๆ ย่อมต้องส่งผลการแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง การควบคุมอารมณ์ การเห็นใจผู้อื่น เด็กจะรู้สึกว่าตนเองมีความบกพร่อง ดังนั้นการที่บิดามารดาคาดหวังให้บุตรเรียนจบโดยมีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป อาจเป็นความคาดหวังที่สูง จึงส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีให้ลดลงได้

มารดาจบการศึกษาระดับอนุปริญญา มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง อาจเป็นไปได้ว่าการที่มารดาจบการศึกษาระดับอนุปริญญา เป็นระดับการศึกษาที่ไม่แตกต่างจากระดับปริญญาตรีมากนัก จึงมีความรู้ ความเข้าใจที่จะส่งเสริมบุตรให้รู้ความสามารถของตนเอง กระตุ้นให้บุตรมีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของอัจฉรา สุขารมณ และอังคินันท์ อินทรกำแหง (2548) ที่ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์

บิดาจบมัธยม และมารดาประกอบอาชีพรับจ้าง (เอกชน) มีผลทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข สอดคล้องกับการศึกษาของอัจฉรา สุขารมณ และอังคินันท์ อินทรกำแหง (2548) ที่ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งการที่บิดาจบมัธยมส่งผลต่ออาชีพของบิดา ทำให้บิดาประกอบอาชีพที่ไม่สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ดีเท่าที่ควร

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพและ ทัศนคติต่อคนจะมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุข อาจเป็นไปได้ว่านักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความสามารถด้านคำนวณสูง อารมณ์มั่นคง มีระเบียบแบบแผน ลักษณะการเรียนการสอนในกลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพจะเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้แก้ปัญหา ดังนั้นนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มนี้ จึงสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียนมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตในประจำ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้วย นอกจากนี้การที่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองที่ตนเองเรียนอยู่ แสดงว่าบุคคลนั้นรับรู้ถึงความต้องการของตนเอง สามารถเลือกในสิ่งที่ตนเองต้องการและตรงตามความสามารถ ทำให้บุคคลมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุข สอดคล้องกับการศึกษาของอัจฉรา สุขารมณ และอังคินันท์ อินทรกำแหง (2548) ที่ได้ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพ สายการเรียน มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีมีผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่า บุคคลที่มีการรับรู้ควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง มีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม รู้จักเห็นใจผู้อื่น แสดงความเห็นใจผู้อื่นอย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับ รู้จักการยอมรับผิดและการให้อภัย และรู้จักการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลนั้นจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ดังเช่นที่ Harvighurst (อ้างใน ภัทรา โหงม่าง, 2544: 3) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทั้งทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน และด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาของผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของวีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พิจารณาได้จากเกรด มีความสัมพันธ์กับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ โดยที่เกรดมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจที่สูงที่สุด และสอดคล้องกับนันทา สุรักษา (2543) ที่กล่าวว่า คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จัดเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เป็นส่วนที่ถือว่าเป็นพลังใจในการกระทำสิ่งนั้น ๆ ทำให้บุคคลพยายาม อดทน และรอคอย จนประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการเรียน การทำงานและชีวิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเทอดศักดิ์ เดชคง (2543) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญสำหรับการศึกษา ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักควบคุมตนเองและสร้างแรงจูงใจให้ประสบความสำเร็จในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพบว่า มีนักศึกษาร้อยละ 20.8 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 17.0 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีต่ำ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผ่านศาสนศึกษาและเสริมสัมพันธ์ ฝ่ายกิจการนักศึกษาทั้งของมหาวิทยาลัยและคณะ และ คณะกรรมการระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยและคณะ ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่ นักศึกษากลุ่มนี้

2. จากผลการศึกษาพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังนั้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรคำนึงถึงกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีให้แก่ นักศึกษา เช่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง การเห็นใจผู้อื่น และการสร้างเสริมความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น

3. จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านบวกที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพแบบ Nurturing Parent อึดทนในทัศน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพแบบ Adult ความสัมพันธ์ในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ นักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ และทัศนคติต่อคณะ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและคณะ ควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อให้ นักศึกษามีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีให้มากยิ่งขึ้น

4. มหาวิทยาลัยและคณะ ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมอึดทนในทัศน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่ นักศึกษา เพื่อเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีให้มากยิ่งขึ้น

5. จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านลบที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ได้แก่ ความเครียด วิธีการแก้ปัญหาโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ความคาดหวังของครอบครัวที่คาดหวังให้นักศึกษาเรียนจบโดยมีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป ดังนั้นมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึงการลดปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อให้ นักศึกษามีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการที่นักศึกษาเลือกใช้วิธีการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาแล้วทำให้นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีลดลง

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการปรับปรุงระบบการให้การปรึกษาแก่นักศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และสามารถช่วยนักศึกษาแก้ปัญหาได้จริง เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า การที่นักศึกษาเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีของนักศึกษา

7. มีนักศึกษา ร้อยละ 20.0 มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 ซึ่งถือว่ามีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ไม่สามารถเรียนจบตามเกณฑ์ได้ ดังนั้นคณะหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรการจัดโครงการหรือ กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์และสติปัญญาแก่นักศึกษากลุ่มนี้ เพื่อให้มีผลการ เรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยซ้ำในแต่ละปีการศึกษา เพื่อประเมินดูพัฒนาการความฉลาดทาง อารมณ์ของนักศึกษา โดยเฉพาะการติดตามความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษากลุ่มเดิมในแต่ละปี การศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกในกลุ่มนักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม อยู่ในระดับสูง และกลุ่มนักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีอยู่ในระดับสูง เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนานักศึกษา ในกลุ่มที่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ และปกติ เพื่อให้นักศึกษามีพัฒนาการความฉลาด ทางอารมณ์ที่ดีขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิธีวิธีพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ในกลุ่มนักศึกษาที่มีความฉลาดทาง อารมณ์โดยรวมและความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีต่ำ เพื่อปรับปรุงให้นักศึกษากลุ่มนี้มีความฉลาด ทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่
5. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย กับความ ฉลาดทางอารมณ์ในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น